

Research Article

The Evolution of Regionalism in Architecture: From the Past to the Present

E. Zoghi Hosseini^{1*}

How to cite this article:

Zoghi Hosseini, E. (2025). The Evolution of Regionalism in Architecture: From the Past to the Present. *contextual architecture and urbanism design studies*, 1 (1), 106-126. <https://doi.org/10.22067/context.2025.91616.1009>.

Receive: 13 January 2025

Revise: 07 February 2025

Accept: 13 February 2025

Available Online: 13 February 2025

Introduction

The theory of regionalism and attention to regional characteristics holds a special place and has a long-standing history in the evolution of architectural thought. Attention to these values throughout various periods of architectural history has been accompanied by excesses and deficiencies, and pursued with different objectives. At times, it has been used as a tool for superiority and the consolidation of extremist nationalist and dogmatic ideologies, while at other times, it has been considered a means to mitigate the negative consequences of the modern era. In recent years, it has gained attention in the context of confronting the phenomenon of globalization and the uniformity of environments. In the contemporary era, there have been widespread influences across various fields, including architectural theories, presenting diverse and multifaceted perspectives. In some cases, this has led to the emergence of innovative approaches concerning longstanding and deeply rooted ideas. Regionalism, not as a style but as an approach, has been situated within the process of transformation and the evolution of typology over time. The style-oriented perspectives of the late 19th century, influenced by European Romanticism and Classicism, which emphasized spatial interpretations of environments, gradually transformed into critical viewpoints in opposition to global technology with the development of modern thought. In recent years, these perspectives have progressed in alignment with the expansion of social science theories, paralleling the intrinsic value of human social life.

In other word, the regionalist approach has shifted from perspectives rooted in historical authenticity to those based on geographical (land) authenticity, and more recently to beliefs-based viewpoints. Nowadays, new regional architectural approaches are increasingly directed towards the concept of sustainable development, which has gained attention since the late twentieth century and aligns with regionalism. The central discussion of this article revolves around the definition of the region, the aspects and characteristics of regionalism in architecture, as well as an examination of various approaches and the flow of transformations they have undergone in recent centuries.

1- Assistant Professor in Architecture, Islamic Azad University of Mashhad, Mashhad, Iran.

(* - Corresponding Author Email: elahe.zoghi@mshdiau.ac.ir)

©2025 The author(s). This is an open access article distributed under [Creative Commons Attribution 4.0 International License \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

<https://doi.org/10.22067/context.2025.91616.1009>

Materials and Methods

This research has been conducted utilizing qualitative research methods and detailed analytical techniques, based on the perspectives of theorists and the analysis of specific instances. The research explores the theoretical foundations of the subject by examining the perspectives offered by scholars, particularly Alexander Tzonis, Liane Lefavre, Lewis Mumford, and Kenneth Frampton. It will delve into various forms of regionalism and their different approaches, along with relevant examples, culminating in the presentation of a theoretical model of regionalism perspectives.

Results and Discussion

Regionalism has been positioned not merely as a style, but rather as an approach in the process of transformation and the evolution of typology over time. Regionalism, over its extensive presence in the field of architecture, has adopted various approaches, transitioning from form-historical methodologies that emphasized identity towards climatic-phenomenological perspectives. This shift has replaced stylistic, formal, and aesthetic discussions with a focus on social, cultural, ecological issues, and human connections. Therefore, using the method of qualitative content analysis based on the logic of inductive reasoning, from the textual data and architectural experiences mentioned in the research, move and by extracting the hidden concepts in it, gradually reach more abstract levels of regionalism in architecture.

Conclusion

The results of studies and analyses of the views of experts and instances of contemporary architecture indicate that today's regionalism approaches aim to mitigate previous dogmatic and restrictive ideologies while enhancing environmental perspectives and leveraging the benefits of sustainable development. Today, new regional architectural approaches are increasingly oriented towards the concept of sustainable development, which has gained attention since the late twentieth century and has coincided with regionalism. Sustainable living and evolutionary adaptation can significantly influence identity and, consequently, cultural and environmental perspectives. This impact is not only associated with economic development but also has a constructive relationship through tourism. Emphasizing public participation and a bottom-up approach in design, utilizing local capabilities to achieve sustainable development, addressing the real needs of humanity, and acknowledging cultural, social, and normative values are essential strategies today in resisting the homogeneity of the artificial environment. This approach aims to strengthen the sense of place while fostering interaction and reaping the benefits of sustainability. The results of the article are presented in the form of a theoretical model of regionalism perspectives in contemporary architecture.

Acknowledgement

I would like to express my sincere gratitude to Dr. Hamed kamelnia who contributed to the successful completion of this study. His dedication, expertise, and commitment was instrumental in the realization of my research objectives. I am thankful for his valuable insights, collaborative spirit, and unwavering support throughout the project.

Keywords: Regionalism, Globalization, Local Identity, Architectural Approaches, Sustainable Development

مقاله پژوهشی

سیر تحول انواع منطقه‌گرایی در معماری از گذشته تا امروز

الهه ذوقی حسینی^{۱*}

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۲۵

چکیده

منطقه‌گرایی در طول بازه زمانی گسترده حضور خود در عرصه معماری رویکردهای متفاوتی داشته به نحوی که از رویکردهای رویکرد شکلی - تاریخی که محوریت هویتی داشتند، به سمت رویکردهای اقلیمی-پدیدارشناسانه متمایل شده، توجه به مباحث اجتماعی، فرهنگی، زیست‌بوم و ارتباطات انسانی را جایگزین مباحث سبکی، شکلی و زیبایی‌شناسی نموده است. طی سال‌های واپسین قرن بیستم تا به امروز، تئوری معماری منطقه‌ای از منظرهای مختلف، توسعه و بسط یافته و با عملکرد خود نیز متناسب‌تر شده است. لذا با بررسی پیشینه موضوع دیدگاه‌های ارائه‌شده از سوی صاحب‌نظران به‌ویژه الکساندر زونیس، لیان لفور، لوئیز مامفورد و کنت فرامپتون به‌منظور تدوین مبانی نظری تحقیق، مورد کنکاش و تدوین قرار گرفته و انواع منطقه‌گرایی و رویکردهای مختلف آن همراه با مصادیق مربوطه بررسی خواهد شد که به ارائه مدل تحلیلی دیدگاه‌های منطقه‌گرایی منتهی می‌گردد. در این راستا با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی مبتنی بر منطق استدلال استقرایی، از داده‌های متنی و تجارب معماری، حرکت و با بیرون کشیدن مفاهیم مستتر در آن، به تدریج به سطوح انتزاعی‌تری از رویکرد منطقه‌گرایی دست خواهیم یافت. نتایج مطالعات و تحلیل دیدگاه صاحب‌نظران و مصادیق معماری معاصر نشان از آن دارد که رویکردهای امروز منطقه‌گرایی در پی تعدیل اندیشه‌های تعصب‌گرایانه و محدودیت‌آفرین پیشین معماری مدرن و تقویت نگرش زیست‌محیطی و استفاده از مزایای توسعه پایدار می‌باشند.

واژه‌های کلیدی: منطقه‌گرایی، جهانی‌شدن، هویت محلی، رویکردهای معماری، توسعه پایدار.

۱- استادیار گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، مشهد، ایران.

(*- نویسنده مسئول: elahe.zoghi@mshdiau.ac.ir (Email:))

 <https://doi.org/10.22067/context.2025.91616.1009>

نحوه ارجاع به این مقاله:

ذوقی حسینی، الهه. (۱۴۰۳). سیر تحول انواع منطقه‌گرایی در معماری از گذشته تا امروز. *مطالعات طراحی معماری و شهرسازی زمینه گرا*، ۱ (۱)، ۱۲۶-۱۰۶.

<https://doi.org/10.22067/context.2025.91616.1009>

مقدمه

بررسی انواع رویکردها و سیر تحول آن‌ها در سده‌های اخیر بحث اصلی مقاله حاضر را در برمی‌گیرد.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش با استفاده از روش‌های تحقیق کیفی و تکنیک‌های تفصیلی-تحلیلی و بر اساس دیدگاه نظریه‌پردازان و تحلیل مصادیق انجام گرفته است. لذا با بررسی پیشینه موضوع، دیدگاه‌های ارائه‌شده از سوی صاحب‌نظران به‌ویژه الکساندر زونیس، لیان لفور، لوئیز مامفورد و کنت فرامپتون به‌منظور تدوین مبانی نظری تحقیق مورد کنکاش و تدوین قرار گرفته و انواع منطقه‌گرایی و رویکردهای مختلف آن همراه با مصادیق مربوطه بررسی خواهد شد که به ارائه مدل تحلیلی دیدگاه‌های منطقه‌گرایی منتهی می‌گردد. در این راستا با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی مبتنی بر منطق استدلال استقرایی، از داده‌های متنی و تجارب معماری، حرکت و با بیرون کشیدن مفاهیم مستتر در آن، به‌تدریج به سطوح انتزاعی‌تری از منطقه‌گرایی دست خواهیم یافت.

پیشینه پژوهش

قدمت آگاهی از معماری منطقه‌ای به‌عنوان شاخصه‌ای برای هویت گروهی خاص به یونان باستان بازمی‌گردد. یونانی‌ها در متن سیاست کنترل و رقابت در شهرها و مستعمرات خود از عوامل معماری برای نمایش هویت گروه حاضر در یک منطقه استفاده کردند. مشخص‌ترین مرجع طراحی منطقه‌گرا (ده کتاب معماری) ویتروویوس است (Tzonis, 2003). واژه منطقه‌گرایی از اواخر قرن هیجدهم به یکی از نظریه‌های اصلی نقد معماری تبدیل گشت. مطابق این دیدگاه معماری باید بر اساس فعالیت‌های ناحیه‌ای ویژه که بر اقلیم، جغرافیا، مصالح و سنت‌های فرهنگی بومی بنا شده‌اند، شکل گیرد (Colquhoun, 2007). نظریه‌پردازان در طول قرن‌های نوزدهم و اوایل قرن بیستم، جنبه‌های فرهنگی و جغرافیایی منطقه را توسعه دادند و نوعی منطقه‌گرایی ملی‌گرایانه شکل گرفت (Eggerer, 2007) که بیشتر بر ویژگی‌های خودی تأکید داشت.

رویگرد جدید به منطقه‌گرایی در سال ۱۹۸۱، در مقاله‌ای با عنوان "شبکه و مسیر" توسط الکساندر زونیس و لیان لفور مطرح گردید (Tzonis & Lefavre, 1981). "الکساندر زونیس"، "لیان لفور" و "آنتونی آلفونسین" در نوشتار خود با عنوان "پرسش منطقه-گرایی"²، بحث اولیه خود پیرامون مقاله سال ۱۹۴۷ لوئیز مامفورد

نظریه‌ی منطقه‌گرایی و توجه به شاخصه‌های منطقه دارای جایگاهی ویژه و سابقه‌ای دیرینه در سیر اندیشه‌های معماری دارد. توجه به این ارزش‌ها در دوره‌های مختلف تاریخ معماری با افراط و تفریط‌هایی همراه بوده و با اهداف مختلفی دنبال شده است که گاهی به‌عنوان ابزاری برای برتری‌جویی و تثبیت اندیشه‌های تعصب‌گرایانه و ملی‌گرایی افراطی به‌کاررفته و گاه به‌منظور تعدیل پیامدهای منفی دوره مدرن و در سال‌های اخیر در راستای مواجهه با پدیده جهانی‌شدن و یکسان‌سازی محیط موردتوجه قرار گرفته است. در دوره معاصر تأثیرات گسترده‌ای را در بیشتر حوزه‌ها از جمله نظریه‌های معماری به همراه داشته است و دیدگاه‌های متنوع و متکثری را مطرح نموده و در مواردی نیز به ظهور رویکردهای نوین راجع به اندیشه‌های دیرین و ریشه‌دار انجامیده است.

منطقه‌گرایی در معماری که بر ویژگی‌ها و خصوصیات خاص مکان تأکید دارد، در طول بازه زمانی گسترده حضور خود در عرصه معماری رویکردهای متفاوتی داشته به‌نحوی که از رویکردهای بومی و احیاگرایانه پیشین و تأکید بر برداشت‌های کالبدی از منطقه، به سمت رویکردهای نوین و استفاده از مزایای جهانی تغییر نگرش داده است (Bayzidi et al, 2013; Bayzidi et al, 2017). منطقه‌گرایی، نه به‌عنوان یک سبک، بلکه به‌عنوان یک رویکرد، در فرآیند تحول و تطور گونه‌شناسی در طول زمان قرار داشته، بر نگرش‌های سبک-محور اواخر قرن نوزدهم، متأثر از رمانتیسیسم و کلاسیک اروپایی که بر برداشت‌های کالبدی از منطقه تأکید داشتند، به‌تدریج، با توسعه تفکر مدرن، به نگرش‌های انتقادی در تقابل با جهانی‌سازی بدل شده و در سال‌های اخیر، با گسترش تئوری‌های علوم اجتماعی، همگام با اصالت حیات اجتماعی انسان پیش رفتند. به بیان ساده‌تر، رویکرد منطقه‌گرایی، از نگرش‌های مبتنی بر اصالت تاریخ، به نگرش‌های مبتنی بر اصالت جغرافیا (زمین) تمایل پیدا کرد و در سال‌های اخیر به نگرش‌های مبتنی بر باورها تغییر رویه داده است؛ امروزه رویکردهای جدید معماری منطقه‌گرا به سمت مفهوم توسعه پایدار که از سال‌های واپسین قرن بیستم موردتوجه گرفته و با منطقه‌گرایی مصادف شده سوق پیدا کرده است (Bayzidi et al, 2013; Zoghi; Hosseini et al, 2023). این‌که منظور از منطقه چیست و منطقه‌گرایی در معماری به کدام مؤلفه‌ها و ویژگی‌های منطقه اشاره دارد و نیز

هر دو قشر سیاست‌گذاران و دانشگاهیان به وجود آید که متعاقباً حجم زیادی از مفاهیم از آن متکثر می‌شوند. یکی از مهم‌ترین دلایل آن به مفهومی‌سازی و فهم واژه منطقه برمی‌گردد ([Söderbaum](#)). منطقه همواره به‌عنوان مفهومی طفره‌رونده ([Mansfield & Milner, 1999; Fawn, 2009](#))، فازی و پرنوسان ([Foster, 2001](#))، پیچیده و غالباً چالش‌برانگیز است. به همین دلیل است که سطوح محلی و منطقه‌ای به‌عنوان سطحی از فضای اعمال و اجرای سیاست‌های توسعه، همواره مورد توجه محافل علمی و اجرایی بوده است و بر همین اساس رویکردهای غالب به مطالعه مناطق نیز همواره در طول زمان تمایل به تغییر و تحول داشته‌اند.

منطقه به‌عنوان بخشی ویژه از جهان ([Webster's, 1988](#))، یا بخش بزرگ‌تری از یک کشور، سرزمین و ... تعریف شده است ([Longman Lexicons of Contemporary English, Harlow, 1982](#)). به لحاظ فیزیکی، "منطقه" به معنای مرز فضایی است که در منتهی‌الیه فرهنگ و طبیعت تعریف می‌شود ([Canizaro, 2007](#)). متداول‌ترین تعریف آن از منظر تاریخی، به فضای حد واسطه ملی و محلی اشاره دارد. این فضا، یک میکرو-منطقه است که به وجوه مشترک درون منطقه‌ای ختم می‌شد و متغیرهایی از قبیل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، تاریخی و پیوندهای قومی را شامل می‌شد ([Söderbaum, 2011](#)). در مقابل، ماکرو-منطقه داریم که بین مقیاس ملی و جهانی شکل می‌گیرد و بیشتر مورد خطاب علوم سیاسی و اقتصادی است ([Söderbaum 2003](#)). به‌طور کلی می‌توان گفت، منطقه، تفسیری از جغرافیا، هویت، فرهنگ و نهادهاست. اواخر دهه ۱۹۳۰، رویکرد منطقه‌گرایی به‌مثابه رویکردی علمی و تفسیری از وجهی بین‌المللی برخوردار شد. "لوئیز مامفورد"^۵ به‌عنوان بانی این جنبش در نوشتار معروفش با عنوان فرهنگ شهرها^۶، تعبیر منطقه‌گرایی مبتنی بر تاریخ تکاملی تمدن غربی را به رشته تحریر درآورد. برای "مامفورد"، مفهوم منطقه، یک محصول تکاملی است. در واقع او به منطقه به‌عنوان مکان انسانی اجتماعات انسانی می‌نگرد ([Mumford, 1938](#)).

مطرح ساختند و ایده معماری منطقه‌گرا را به‌عنوان انتقادی به پست-مدرنیسم، پرورش دادند ([Mallgrave & Goodman, 2011](#)). در نوشتار بعدی آن‌ها در همان سال که برای نشریه یونانی "معماری در یونان"^۳ نوشتند، الکساندر زونیس و لیان لفور، موضوع «آزادسازی»^۴ هریس را به نوشتار اول خود اضافه کردند. آن‌ها همچنین سه نوع منطقه-گرایی در یونان (با توجه به سه برهه تاریخی این کشور) را شناسایی کردند. اولین مورد در ارتباط با احساسات ملی‌گرایانه قرن هجدهم بود، در حالی که مورد دوم به جنگ استقلال یونان در سال ۱۸۲۱ بازمی‌گشت که از تأثیر نئوکلاسیسم آلمانی مشتق گرفته شده بود. سومین مرحله منطقه‌گرایی که آن‌ها منطقه‌گرایی انتقادی نامیدند، از الهامات معماران یونانی برای رهایی خودشان از مدرنیسم جزمی دهه ۱۹۵۰ برخاسته بود ([Tzonis & Lefavre, 1981](#)).

"کنت فرامپتون" منطقه‌گرایی انتقادی زونیس و لفور را ادامه می‌دهد، لیکن آن را با حس فوریت بیشتری درمی‌آمیزد و خاطرنشان می‌سازد که ماهیت انتقادی‌اش مقابله با یکنواختی لامکانی است. او در مقاله "به‌سوی منطقه‌گرایی انتقادی: شش نکته در باب معماری مقاومت" به‌خوبی این مسئله را تشریح کرده است ([Frampton, 1987](#)). او همچنین چهار سال بعد در سال ۱۹۸۷ در مقاله‌ای با عنوان "ده نکته در معماری منطقه‌گرا: یک بحث موقت" این ویژگی‌ها را بسط داده و مورد بازبینی قرار می‌دهد ([Frampton, 1987](#)).

درواقع، منطقه‌گرایی واژه ابداعی این معماران نبود و مفهوم جدیدی نیز ارائه نمی‌کرد. آن‌ها این اصطلاح را برگزیدند چراکه این جنبش جدید، مشابه تلاش گسترده معمارانی بود که به دنبال روشی جایگزین برای طراحی ساختمان‌ها، مناظر و شهرهایی داشتند که ویژگی‌های یک منطقه و محیط منحصر به فرد را با ویژگی‌های خاص فرهنگی آن مکان، حمل کند ([Tzonis & Lefavre, 2012](#)).

منطقه و منطقه‌گرایی

منطقه‌گرایی همواره به طرق مختلفی تفسیر شده است. این عدم ثبات در تعریف واحدی از آن، برخی از مسائل عمده در مباحثی از قبیل عدم انسجام در استفاده از مفاهیم "منطقه" یا "منطقه‌گرایی" را خاطرنشان می‌سازد ([Nye, 1968](#)). چندبعدی بودن مفهوم منطقه-گرایی باعث شده تا شمار زیادی از پازل‌ها و چالش‌های جدید برای

مصالح و سنت‌های فرهنگی و بومی بنا شده‌اند، شکل گیرد. منطقه-گرایی به‌عنوان یک چارچوب مفهومی برای طراحی از مزایای بی‌شماری برخوردار است. حداقل اینکه فرایند را بر سبک مقدم می‌دارد. لذا مستلزم آن است که از یکسو معماری، زمان، مکان و فرهنگش را بازتاب دهد و از دگر سو، خودش را به گذشته، حال و آینده پیوند دهد (Bechhoeffe, 1990). منطقه‌گرایی به معنای جدید آن در سال ۱۹۲۵ توسط لوئیز مامفورد بکار رفت. در بطن این جنبش، روش‌های ساختمانی محلی و متعارف باهدف تولید انواع بیشتر فرم و ادراک بهتر، بازگشت دقیق‌تر به سنت و برقراری تأثیر حسی قوی استفاده شده است (Khsam Afkan Nezam & Navidi, 2017). علاوه بر این در این سبک از معماری، ما تنها از جنبه زیبایی‌شناسی به ساخت مایه و تکنیک‌های ساخت محلی توجه نمی‌کنیم. بلکه از این رو که اغلب مبتنی بر راه‌حل تجربه و آزمون است و برای موضوع‌هایی چون اقلیم، شرایط روشنایی، دما، رطوبت و سایر زمینه‌ها در روند تاریخی، پایدار و بهینه‌شده، می‌تواند بسیار مورد توجه قرار بگیرد (Yurmaka, 2014).

با این حال، تفاوت بارزی میان منطقه‌گرایی، قبل و بعد از جنگ جهانی دوم وجود دارد. جنبش منطقه‌ای قبل از جنگ، از نژادپرستی و ناسیونالیسم استفاده کرده بود تا اهمیت منطقه را نشان دهد که در نهایت منجر به جنگ جهانی دوم شد (Dehghani Firouzabadi, 2010). این موقعیت منفی، بعد از جنگ جهانی دوم رد شد و تمرکز خود را بر سبکی از معماری نهاد که برای یک منطقه خاص طراحی شود. این ایده را می‌توان به سبکی از معماری بازگرداند که از کنگره سیام تأثیر گرفته است. منطقه‌گرایی در واقع، در مقابله با پشت‌صحنه استیلای مدرنیسم و تصویرنگاری ساختگی پست‌مدرن، قرار می‌گیرد، چراکه هر دو این پارادایم‌ها در پرداختن به شرایط انسان در مواضع افراطی‌اش نسبت به تاریخ‌گرایی با شکست مواجه شدند. لذا در بطن انتقاد از معماری مدرن و پست‌مدرن، به تغییر پارادایمی نیاز بود که به بهترین شکل درک شود. اولاً: یک معماری خوب نمی‌تواند شخصی، فلسفی یا زیبا از منظر فردگرایان باشد. ثانیاً: معماری می‌بایست نیازهای روزمره مردم و استفاده از تکنولوژی را برای خلق محیطی زیست‌پذیر در نظر بگیرد. نهایتاً اینکه فرایند طراحی بایستی توسط مطالعات رفتاری، زیست‌محیطی و علوم اجتماعی، در نظر گرفته شود (Hammad & Abu Hammad, 2017).

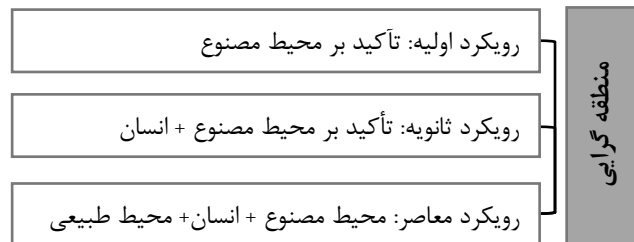
روند ایجاد دیدگاه‌های مختلف منطقه‌گرایی در معماری

نظریه منطقه‌گرایی و توجه به شاخصه‌های منطقه‌ای جایگاهی ویژه و سابقه‌ای دیرینه در سیر اندیشه‌های معماری دارد. توجه به این ارزش‌ها در دوره‌های مختلف تاریخ معماری با افراط و تفریط‌هایی همراه بوده و با اهداف مختلفی دنبال شده است و تثبیت اندیشه‌های تعصب‌گرایانه و ملی‌گرایی افراطی بکار رفته، گاه به‌منظور تعدیل پیامدهای منفی دوره مدرن و در سال‌های اخیر در راستای مواجهه با پدیده جهانی‌شدن و یکسانی محیط مورد توجه قرار گرفته است (Yeganeh, Ghanbari, & Bemanian, 2019). در واقع تاریخ هر منطقه ما را از این مهم آگاه می‌سازد که چگونه بین سازه معماری و منطقه-ای که در آن واقع شده ارتباط برقرار کنیم (Le, 2018). از دوران امپراتوری روم تا عصر جهانی شده حاضر، منطقه‌گرایی بر دوپایه استوار بوده است. یکی مخالفت با سیستم‌های جهانی مانند معماری کلاسیک و اخیراً سبک بین‌الملل و دیگری پایبندی به هویت منحصر به فرد منطقه. این مرور کلی همچنین ثابت کرده است که منطقه‌گرایی دارای متغیرهایی است که این متغیرها تابعی از توالی جنبش‌های مختلف سیاسی و فرهنگی است (Tzonis & Lefavre, 2012).

واژه منطقه‌گرایی از اواخر قرن هجدهم به یکی از نظریه‌های اصلی نقد معماری تبدیل گشت. هرچند موضوع منطقه‌گرایی، از منظر تاریخی مقدم بر مدرنیسم است، اما با ظهور مدرنیسم و تسلط تفکر تفکیک سوژه از ابژه، این دغدغه به وجود آمد که چگونه می‌توان در چنین محیطی و از جایگاه بیرونی، توجه به هویت فرهنگی را همچنان دنبال نمود (Shayan, & Kamelnia, 2017). از همان دوران، یکی از جهت‌گیری‌های عمده انتقادگرایی معماری در مبحث منطقه-گرایی بوده است. طبق این رویکرد، معماری باید عمیقاً بر اساس کاربست‌های خاص منطقه‌ای مبتنی بر اقلیم، جغرافیا، مصالح محلی و سنت‌های فرهنگی محلی باشد (Colquhoun, 2007)؛ و یا به تعبیر "نیومن"، معماری در هر نسلی به‌عنوان یک محصول، خارج از بستر فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و محیطی، موجودیت ندارد (Neumann, 2014). با این وجود حتی اگر تمرکز بر مدرنیسم بود، اصولاً منطقه‌گرایی موضوع بحث بود و زمانی که معماری مدرن در حال شکل‌گیری بود، باز هم بایستی متناسب با زمینه می‌بود. طبق این دیدگاه معماری باید بر اساس ناحیه‌ای ویژه که بر اقلیم، جغرافیا،

با رویکرد و یا نگرشی خاص به اثر بنگرد (Shahcheraghi, 2014). موضوع تداوم معماری گذشته نیز از ابتدای ظهورش با دیدگاه‌های مختلف شکل گرفت و هیچ‌گاه به شکل یک اندیشه‌ی رایج در یک کشور و یا بخشی از جهان رواج نیافت (Memarian, 2013). به نظر می‌رسد معماران معاصر در مکان‌ها و زمان‌های مختلف، از آنچه در بخش‌هایی از علوم مختلف، مانند زیست‌شناسی، روان‌شناسی، فلسفه، جغرافیا و ... می‌گذرد بهره‌گرفته و آن‌ها را به ابزاری برای نگاه به آنچه در دنیای معماری می‌گذرد تبدیل کرده‌اند. معماران با بهره‌گیری از علوم مختلف موضوعی را شکل داده‌اند که با آن بتوانند دنیای معماری را ببینند، تحلیل کنند و برای آن برنامه‌ریزی نمایند. در این راستا از عمده رویکردهای معماری ذکر شده توسط معماران (Memarian, 2013)، شاه‌چراغی (Shahcheraghi, 2014) و زوی (Zevi, 1997) بهره‌جسته تا به مدلی جامع‌تر از ارزیابی منطقه‌گرایی در معماری دست‌یابیم. این رویکردها شامل رویکردهای اقلیمی، شکلی، تاریخی، فضاگرایانه، فرهنگی و اجتماعی و نیز معنایی می‌باشد که در جدول شماره (۱) به‌اختصار شرح داده‌شده است.

به طور کلی می‌توان چنین گفت: منطقه‌گرایی در معماری رویکردی است که در آن، تعامل با فرهنگ و بستر فرهنگی از الویت بالایی برخوردار است. لذا توجه خاص به ویژگی‌های فرهنگی، جغرافیایی و اقلیمی منطقه دارد، این توجه به ویژگی‌های بومی، سبب ایجاد حس مکان در بنا شده و به معماری روح می‌بخشد (Shayan, & Kamelnia, 2017). منطقه‌گرایی در معماری، ویژگی‌های محلی مرتبط با مکان، فرهنگ، اقلیم و تکنولوژی را در یک منطقه خاص جغرافیایی منعکس می‌کند (Curtis, 1986; Salman, 2018) و می‌تواند به‌عنوان یک مفهوم، راهبرد، ابزار، تکنیک، نگرش و ایدئولوژی یا شیوه تفکر تعریف شود. علیرغم تمامی این موارد، مجموعاً یک تئوری است که از مقاومت در مقابل یکنواختی مدرنیسم حمایت می‌کند (Canizaro, 2007). با بررسی روند ایجاد دیدگاه‌های مختلف منطقه‌گرایی، این نتیجه حاصل می‌شود که توجه به مکان به دلیل پیش‌زمینه‌های تاریخی و اجتماعی، توجه به انسان و فناوری، اساس بحث منطقه‌گرایی را شکل می‌دهد (Shayan, Einifar, & Diba, 2009).

نمودار شماره (۱): روند ایجاد دیدگاه‌های مختلف منطقه‌گرایی (نگارنده)

رویکردهای متناظر با منطقه‌گرایی

در دنیای کنونی عرصه تحقیق در علوم گوناگون به‌گونه‌ای به هم پیوند خورده که موجب می‌شود برای تدقیق موضوع تحقیق محقق

جدول ۱: رویکردهای متناظر با معماری منطقه‌گرا

نمودهای متناظر با معماری منطقه‌گرا	کلیدواژه‌ها	رویکردهای مرتبط
<ul style="list-style-type: none"> - اقتباس از موتیف‌های معماری و بازآفرینی تاریخی - تقلیل دادن و خلاصه نمودن فرم‌های معماری گذشته - نوعی نماسازی با الهام و اشاره به معماری گذشته - الحاقات تاریخی روی پوسته مدرن 	موتیف، هندسه، تزئینات، سبک، فرم	رویکرد کالبدی - شکلی

رویکرد تاریخی - هویتی	<ul style="list-style-type: none"> اصالت، فرهنگ، باورها، ارزش‌ها، هویت محلی، میراث فرهنگی، معانی تاریخی تجدید حیات دوره‌های مشخصی از گذشته احیا ارزش‌های فرهنگی دوران گذشته بازتاب فرهنگ تاریخی منطقه
رویکرد اقلیمی	<ul style="list-style-type: none"> انرژی، سازگاری با محیط، مصالح، منابع در دسترس، توپوگرافی توجه به بوم و ویژگی‌های اقلیمی استفاده مناسب از زیست‌بوم‌های منطقه‌ای همسازی با شرایط اقلیمی
رویکرد تکنولوژیک	<ul style="list-style-type: none"> استفاده استعاره‌گر از تکنولوژی قدیم، تکنولوژی بومی، روش‌های سنتی ساخت‌وساز استفاده از فناوری مدرن جهت همسازی با اقلیم منطقه استفاده از منابع در دست و تکنولوژی بومی استفاده استعاره‌گر از تکنولوژی بومی در قالب فناوری مدرن
رویکرد پدیدارشناسانه - معنا شناسانه	<ul style="list-style-type: none"> روح مکان، پرهیز از سطحی‌نگری، مفاهیم ویژه مکان، سمبل، نشانه، معنا استفاده نمادین از نشانه‌های فرهنگی، هویت شکل‌دهی به مکان‌ها به‌منظور بازتولید روابط اجتماعی توجه پیوند میان فرهنگ و زندگی در شرایط حیات در مکان قائل شدن هویت به رفتار و عمل در مکان نه فقط ظاهری
رویکرد فرهنگی - اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> الگوهای فرهنگی، کیفیت زندگی، احیا ارزش‌های فرهنگی توسعه فعالیت‌های مؤثر بر ارتقا کیفیت زندگی پیوند میان مکان و ارتباطات انسانی تعامل انسان با محیط در بستر فرهنگی - اجتماعی مواجهه هوشمندانه برای درک رفتارهای فرهنگی
پایداری زیست‌محیطی	<ul style="list-style-type: none"> اکولوژی، محیط‌زیست، انرژی‌های پاک، طبیعت، کاهش مصرف، کاهش تخریب، استفاده مجدد و بازیافت، فناوری‌های سبز، کاهش گازهای گلخانه‌ای آماده‌سازی زیرساخت‌های زیست‌محیطی استفاده کارآمد و مؤثر از منابع موجود در منطقه همزیستی محیط انسان‌ساخت با محیط طبیعی رفع مشکلات اکولوژیک منطقه مدیریت بازیافت مصالح و به حداقل رساندن اثرات نامطلوب درازمدت بر طبیعت وابستگی حداقلی به منابع انرژی تجدیدناپذیر احیا چشم‌انداز زنده و امن حفاظت از منظره پایدار
رویکرد پایداری اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> پرورش فرهنگ محلی، حفظ تنوع فرهنگی، تأثیر متقابل گروه‌های اجتماعی بر هم پایداری اجتماعی تقویت روابط اجتماعی افزایش کیفیت زندگی و مواجهه با پدیده مهاجرت افراد بومی مشارکت مردم در آبادانی و تقویت دانش و مهارت افراد محلی رشد توانمندی‌ها و نوآوری‌های اجتماعی
پایداری اقتصادی	<ul style="list-style-type: none"> اقتصاد محلی، اقتصاد شهری، جاذبه‌های گردشگری احیا اقتصاد محلی توسعه اقتصاد شهری پایداری اقتصادی احیاء و ایجاد جاذبه‌های گردشگری

انواع منطقه‌گرایی از نگاه صاحب‌نظران

شرح گونه‌های منطقه‌گرایی و بازشناسی زمینه‌های نظری و رویه‌های عملی آن‌ها، می‌تواند موجب بازتعریف تناقضات و ابهامات موجود در تبیین رویکرد منطقه‌گرایی گردد. آنچه در هر زمان اهمیت داشته، چگونگی پیوند میان معماری و ویژگی‌های فرهنگی بوده است. دسته‌بندی رویکردهای موجود، می‌تواند پیش‌بینی‌های آتی را با توجه به ویژگی‌های متغیر حاکم بر اندیشه‌ی جهانی عملی سازد.

پاسخ به این سؤال که امروزه، منطقه‌گرایی چگونه می‌تواند به دغدغه‌های هویت‌یابی مردمان در مواجهه با جهان بدون مرز پاسخ دهد، از تحلیل زمان - محور نگرش‌های موجود به دست می‌آید. منطقه‌گرایی، ظرفیتی خاص برای تعامل با رویکردها و تئوری‌های موجود در دیگر حوزه‌های دانشی دارد. عبارات متعددی که از چنین تعاملاتی حاصل می‌شوند، نشان از پویایی بالقوه‌ی رویکرد منطقه‌گرایی دارد. اساس این پویایی، در تعبیر پویای واژه‌ی منطقه، پنهان است.

گونه‌شناسی	دیدگاه	رویکرد	نظریه پرداز مصادق*
منطقه‌گرایی محافظه‌کارانه	مقاومت در برابر استانداردسازی و پیشرفت‌های فناوری یک رویکرد ضد جهانی ← مقابله با مشکلات صنعتی سازی دیدگاه ضد ماشینی و تأکید بر هویت فرهنگی رویکردهای کمتر محافظه‌کار ← هایدگر- شولتز رویکردهای تندرو محافظه‌کار ← معماری ناسیونالیستی (منطقه‌گرایی غیر اصیل به علت استفاده از عناصر سبکی)	تکنولوژیک فرهنگی- اجتماعی	هایدگر شولتز
منطقه‌گرایی ویترووویوس	بررسی استقرار بنا باکیفیت مکان بررسی استقرار بنا با سلامت ساکنان توجه به شرایط اقلیمی در دستیابی به بهداشت محیط و ساکنین	رویکرد اقلیمی پدیدارشناسی	کانیزارو
کلاسیک رمانتیک منطقه‌گرایی احیاگر	خلاصه کردن توجه به بوم و ویژگی‌های کالبدی در قالب یک سبک هدف دستیابی به فرم‌ها و عناصر معماری در جهت فرایند آشنایی‌سازی تجدید حیات دوره‌های مشخصی از گذشته اقتباس کامل از ویژگی‌های معماری سنتی و باستانی دستیابی به فرم و عناصر معماری که در اثر فرایند آشنایی‌سازی به وجود آمدند. الحاق عناصر محلی و اقلیمی به فرم‌های معماری توجه به جنبه‌های بصری منظر در معماری اقتباس کامل از ویژگی‌های معماری سنتی و باستانی استفاده از اجزا تاریخی در جای خویش بدون تغییر در نظام ارتباط با دیگر اجزا خلق تمثال‌هایی از کهن‌الگوها بازآفرینی معماری گذشته استفاده از مصالح و روش‌های ساختمان‌سازی کهن اعطای اصالت بیشتر به بناهای جدید مصالح و فناوری جدید توجه به جنبش‌های باستان‌گرایی قرن ۱۹ منطقه‌گرایی ارجاعی (محافظه‌کارانه): رجوع به تجدید حیات‌گرایی و التقاط‌گرایی قرن ۱۸	رویکرد شکلی	کانیزارو
منطقه‌گرایی بدیع- المنظر	تحت تأثیر سبک باغ‌سازی انگلستان توجه به منظر و توپوگرافی اقتباس از موتیف‌های معماری باشکوه بنا به‌عنوان جزوی از یک تصویر درون منظر از عناصر طبیعت بازآفرینی تاریخی هدف آن احیا تصویر حسرت‌گرا از دنیا از طریق احیاء باغ‌های باستانی	رویکرد شکلی	کاپون
منطقه‌گرایی ناسیونالیستی	متأثر از شیوه باغ‌سازی انگلیسی آزادی - طبیعت - منطقه شیوه جدیدی از تفکر که نه‌تنها زیبایی‌شناختی است بلکه سیاسی هم می‌باشد مخالف عقاید مذهبی و جهانی‌سازی از آزادی عمل سیاست‌های اقتصادی حمایت می‌کند.	رویکرد شکلی	

رودوفسکی	پدیدارشناسی	منطقه‌گرایی تجربی ← نگاه شاعرانه به بوم ← ارزش نهادن به روش‌های بومی ساختمان منطقه‌گرایی تجربی (معماری مردمی): معماری بدون معمار، طرح رودوفسکی (مصالح و اقلیم، پاسخ‌های بومی‌گرایانه را به همراه دارند.	منطقه‌گرایی تجربی، معماری بدون معمار
	رویکرد شکلی	معماری بومی هر منطقه در تصویری رمانتیک از معماری آنجا و عاری از الزامات ساده‌گرایی مدرنیسم است که تأثیرات خارجی و غیرمتعارف از آن زدوده شده است.	نو بومی‌گرایی (تفسیر/تعبیر کننده)
زونیس لفور	فرهنگی - اجتماعی تکنولوژیک تاریخی	مطالعه در زمینه روش تفکر مردم جنبش‌های معماری متناسب با واقعیت منطقه، سیاست، مصالح و شیوه زندگی انسان ساخت خانه‌های مقرون‌به‌صرفه برای کارگران و محلات و مردم فقیرنشین باکیفیت و کارایی بالا که نیازهای کارکردی جدید و امکانات ساخت‌وساز مسکن را فراهم آورد. یادگیری از سنت‌ها و دانش‌های محلی بامطالعه ساختارهای بومی و منطقه‌ای	منطقه‌گرایی اخلاقی (مردمی)
بارکر	زیست‌محیطی	واکنش واسط به تعارضات بین ماشین و طبیعت پذیرای هم‌زمان تأثیرات محیط و جهانی آمیزش جنبه‌های مثبت هر دو دیدگاه منطقه‌ای و جهانی در جهت پیشرفت ساکنین ایجاد رابطه دوجانبه میان سنت و مدرنیته مقابله با سبک بین‌الملل در عین رابطه سودمند با مدرنیسم	منطقه‌گرایی میانجی
کانیزارو زونیس لفور	تکنولوژیکی تاریخی	منطقه‌گرایی میانجی: ۱- تداوم جنبش‌های منطقه‌گرایی رمانتیک ۲- تطابق با گرایش‌های جهان‌شمول و استاندارد کردن فضا ← ایجاد ترکیب میان بین‌المللی مدرن + رمانتیسم ملی ۳- منطقه‌گرایی مدرن در کشورهای آمریکایی و آفریقایی منطقه‌گرایی به‌عنوان فرایندی ارتجاعی و واسطه مجموعه‌ای از تضادهای دیالکتیکی. منطقه‌گرایی اشباع‌شده از رویکردهای متناقض همراه با تنش‌های ذاتی	
ویلیام کورتیس	فرهنگی - اجتماعی تاریخی اقلیمی تکنولوژیک معنا شناسانه پدیدارشناسانه	بازنگری در هویت محلی ← ترکیبی از مؤلفه‌های درون‌زا و وارداتی انطباق الگوهای معماری وارداتی با الگوهای درون‌زا با حفظ ارزش‌های محلی منطقه‌گرایی اصیل در مقابل نسخه‌های بی‌ارزش و مبتذل فرهنگ که از نظم اقتصادی بین‌الملل، تبلیغات ملی‌گرایانه، اسلامی ایستاده است. راه‌حل‌های مکان- مبنا برای نیازهای جهانی شده و تکنوکراتیک جوامع امروزی. به دنبال ایجاد فلسفه‌ای است که ارزش‌های سنتی را بازسازی کند و تصویر مجددی از آن را رسم کند و پس از آن چنین ارزش‌هایی را به ساختمان‌های مدرن القا کنند. ادغام طراحی مدرن و سنتی از طریق استفاده از "اصول" است. استفاده از تکنولوژی نوین ساختمان اعتقاد به آفرینش سبکی از معماری که برخوردار از ارزش‌های کارکردی مدرن بود و همچنین با سنت فرهنگی منطقه ارتباط دارد. فراهم‌سازی راه‌حل‌های مکان- مبنا برای نیازهای جهانی شده و فن‌سالارانه جوامع امروزی است همراه با حفظ ارزش‌های محلی و اقلیمی در دام احساساتی‌شدن مفرط نسبت به گذشته نیفتاده باشد. منطقه‌گرایی اصیل، یکپارچگی قدیم و جدید است که از تکامل اجتماعی- فرهنگی و از سازگاری با تمایلات جهانی فعلی متولد می‌شود انتقاد به از دست رفتن حس مکان به علت نادیده گرفتن تجربیات اقلیم منطقه	منطقه‌گرایی اصیل

		<p>ارزیابی فرم روستایی در مقابل شهری سازه منطقه‌ای و پاسخ‌دهی زیست‌محیطی اصرار بر نیاز معماری به پارادایم‌های مدرن در عین اعتراف به نیاز به یافتن پاسخی به مکان، فرهنگ و اقلیم خاص دفاع از ساختارهای سنتی که با بهترین سنت مدرن ترکیب شده‌اند انتقاد از سطحی بودن پست‌مدرن. انطباق نیازهای پایه با راه‌حل‌های منطقه‌ای و نمایش‌های نمادین منطقه‌ای توجه به منشأ اصلی هر فرم هدف درک الگوهای درونی و باطنی بنا انتقاد به پست‌مدرن به علت سطحی‌نگری برای ارتباط معماری با مکان. تعادل یا ترکیبی دوگانه میان واقعیت‌های متضاد شهری / روستایی، صنعتی / افزارمندی، بی‌هویتی کلان‌شهری / ارزش‌های روستایی، سنت / مدرنیته، بین‌المللی شدن / درون-زایی، گذرا / پابرجا تعریف کند. فرانک لویدرایت را به دلیل استفاده از خشت در سازه‌هایش، الوار آلتو را به دلیل استفاده از مصالح و رنگ‌های محلی برای ارتباط با منطقه، در یک طرح روستایی و همچنین لوبیز باراگان را به خاطر به‌کارگیری اشکال یادمانی، تحسین می‌کند.</p>	
کامل نیا ۲ اوزکان ۱	رویکرد شکلی رویکرد کوبیستی ^۲	تقلیل دادن و خلاصه نمودن فرم‌های معماری گذشته (برداشت دستایل) و استفاده از آن‌ها در بناهای معاصر ← کلاژ فرمی نوعی نماسازی با الهام و اشاره به معماری گذشته	منطقه‌گرایی مدرن منطقه‌گرایی با تعبیر مجدد ^۱ (پست‌مدرن)
اوزکان	رویکرد شکلی	مخلوطی از تقلید آثار مشابه دیگر می‌باشد. التقاط‌گرایی تقلید کور کورانه حاصل الحاقات تاریخی روی پوسته مدرن ← کورتیس منطقه‌گرایی غیر اصیل ← کورتیس	منطقه‌گرایی تقلیدی منطقه‌گرایی غیر اصیل
کامل نیا	رویکرد اقلیمی- تکنولوژی رویکرد شکلی- تکنولوژی	برداشت از ساخت‌وساز کهن استفاده از منابع در دست و تکنولوژی بومی استفاده از فناوری‌های مدرن بیان استعاره‌ای از فرم‌های بومی در قالب فناوری مدرن پیوند میان تکنولوژی مدرن با شکل و فرم معماری قدیم استفاده استعاره‌گر از تکنولوژی قدیم	تکنولوژیک
اوزکان	رویکرد اقلیمی	معماری همساز با اقلیم، ایجاد بستر و توسعه اکولوژی و محیط‌زیست	پاسخ‌ده به اقلیم
اوزکان	رویکرد شکلی رویکرد معناشناسانه	این رویکرد متصل به یک ملت می‌شود (نشانه‌شناسی) استفاده نمادین از نشانه‌های فرهنگی - هویت	نشانه‌شناسی تندیس‌گرایی
اوزکان	رویکرد فرهنگی- اجتماعی	نگاه اجتماعی فرهنگ زندگی نگاه به ویژگی‌های انسانی	الگوهای فرهنگی
فرامپتون	رویکرد شکلی	نفی رویکردهای عام ساخت‌وساز مقاومت در برابر یکسان‌سازی محیط	منطقه‌گرایی انتقادی

زونیس	<p>ترکیب امر محلی و امر جهانی انتقاد هم‌زمان به سبک بین‌الملل و ایجاد تردید در خصوص سنت‌های منطقه تکرار نوستالژیک سنت‌های بومی نه پیشنهاد می‌شود و نه به‌طور کامل رد. استفاده از عناصر معماری بومی در شرایط معماری معاصر مقاومت در برابر یکسان‌سازی محیط مصنوع ترکیب امر محلی و امر جهانی تأکید بر مقاومت در برابر یکسان‌سازی و همگن‌سازی محیط مصنوع که حاصل مدرن سازی تولید محصول و روش‌های ساخت‌وساز می‌شود نه برجسب بین‌المللی دارد و نه مفهوم محلی و یا مکان و معماری تاریخی</p>	(رویکرد خردگرا به منطقه‌گرایی)
لیان لفور	<p>بهره‌گیری از ویژگی‌های کارآمد معماری مدرن تبیین تعامل میان طبیعت و فناوری رویکردی معمار - ساخت در پی ترکیب معمارانه طبیعت و فناوری</p>	رویکرد تکنولوژیک
رویکرد معناشناسی پدیدارشناسی	<p>توجه به پدیدارشناسی (اقلیم منطقه، روح مکان، فن ساخت، سایت و توپوگرافی) استخراج جوهره کلی سایت در مقابل توده ساختمانی محوریت موضوع رابطه مکان با استقرار اندیشه است. تحصیل معماری‌ای انسانی‌تر در مقابل تجریدهای جهانی و کلیشه‌های بین‌المللی تلفیق تأثیر تمدن جهانی و درون‌مایه‌های برآمده از خصوصیات یک مکان ویژه توجه به ویژگی‌های خاص زمین و بستر طراحی حمایت از جنبه‌های آزادی‌خواهانه جنبش مدرنیسم به‌کارگیری نیروهای متنی رأی به دست آوردن معنا و حس مکان توجه به حواس چندگانه و درک فضایی ← معماری تنها بصری نیست.</p>	رویکرد اقلیمی
رویکرد فرهنگی - اجتماعی	<p>تطبیق با شرایط اقلیمی حساسیت به نور و اقلیم ← کامل‌نیا، شایان پاسخ معمارانه به شرایط محیط تأکید بر توپوگرافی سایت فرهنگ محلی موجود مستعد پرورش و قابل رشد است ← فرامپتون بهره‌جویی از ویژگی‌های کارآمد معماری مدرن نگاه به فرهنگ محلی نه به‌عنوان موجودیتی تغییرناپذیر؛ بلکه به‌عنوان روندی امروزی و مستعد پرورش شناخت ارزش‌های منحصربه‌فرد، شرایط فیزیکی، اجتماعی و قیده‌های خاص فرهنگی باهدف حفظ تنوع و تفاوت در حین سود بردن از مزایای شرایط جهان ایجاد یک فرهنگ مقاوم هویت‌دهنده با توسل محتاطانه به تکنیک جهانی. - تأکید بر ارتباط ساختمان با سایت مکانش در بافتی جامعه‌شناختی</p>	رویکرد فرهنگی - اجتماعی

کاترین سلسور ۲۰۰۰	رویکرد پدیدارشناسی	انطباق شاعرانه بتن با بستر محلی گفت‌وگو با محیط در ارتباط ساختاری از طریق نور و عوارض زمین باوجود فرم ناآشنای بومی حسی مشابه سنت ایجاد می‌کند و القاء احساسات توجه هم‌زمان ویژگی‌های جسمی و روحی بنا احیاگر نوستالژی خاطرات گذشته احساس دل‌تنگی برای شهری آشنا ایجاد رابطه طبیعی بین فرد، مصالح ساختمانی و پدیده‌های طبیعی ارتباط مستقیم دیالکتیک با طبیعت ابزار گفتگو با محیط تغییر تأثیر نور و عوارض زمین	منطقه‌گرایی تجربیدی
سبزا آلوار آلتو لوکوربوزیه پراست	شکلی تکنولوژیکی	آثار معماران تربیت‌یافته از جهان اول در کشورهای جهان سوم مرکز به‌عنوان استعمارگران ← جهان اول پیرامون به‌عنوان مستعمره ← جهان سوم پاسخ معماری که در مرکز بودند و فعال در پیرامون به چالش‌سازگاری بنا با محیط. بناهایی که معماری مرکز را نشان می‌دهد اما سازگار با شرایط اقلیمی و فرهنگی پیرامون. بعداً آنکه جنبش‌های غربی مدرن در کشورهای مستعمره، معماری مدرن خود را اجرا ساختند. این کشورها مناطقی شدند که در آن می‌بایست تعادل بین سنت و مدرنیته مورد بررسی قرار می‌گرفت زیرا از این کشورها به‌عنوان مناطقی آزمایشگاهی برای اجرای معماری غربی در بستری کاملاً متفاوت استفاده شد. نفوذ استعماری آمریکا از طریق معماری: هتل‌های هیلتون (سبک کاملاً مدرن آمریکایی). مجتمع‌های توریستی لوکس. سفارتخانه‌ها: معماری خارجی آمریکایی، سازگار با شرایط آب و هوایی، سازگار با شرایط فرهنگی، مورد استقبال افراد آن منطقه، دارای مأموریت دیپلماتیک	منطقه‌گرایی استعماری
شایان	رویکرد شکلی	مبارزه توأمان در برابر محو و تشدید تفاوت‌ها بیان استعاره‌ای فرم در قالب فناوری‌های مدرن تعامل میان معمار، کارفرما، مخاطب و بستر تلفیق رویکردهای نوین تعاملی با منطقه‌گرایی تبادل فرهنگی و اجتماعی لزوماً نباید منجر به محو کردن تفاوت‌ها با تداوم آن‌ها شود، بلکه باید منجر به رشد گردد. شیوه تفکر دیالکتیکی است که در آن تفاوت‌ها مطلق انگاشته نمی‌شود. رابطه میان خویشتن و دیگری را به‌صورت دیالکتیک به تصویر کشیده و در برابر دو نوع دیدگاه مقاومت می‌کند: ۱- یکی شدن خود و دیگری ۲- جدا ماندن و قوی کردن تفاوت‌ها تعامل‌گرایی نه درگذشتن از تفاوت‌هاست و نه در سودای حفظ ذاتی و خالص.	منطقه‌گرایی تعاملی
	رویکرد کلی‌نگر	مواجهه خلاقانه و مسئولانه با بستر طراحی تعامل معمار با مؤلفه‌های مؤثر بر طراحی برقراری فرایند پویا میان معماری و منطقه	
شعیب	رویکرد فضا‌گرا	اضافه نمودن ویژگی‌های سنتی با مقیاس وسیع شهری مقابله با مدرنیسم ساده‌انگاران	منطقه‌گرایی ستیزه‌جو

موضوع نه‌فقط احیاء، بلکه پرداختن به ارزش‌های فرهنگی دوران گذشته است. معماری به‌عنوان مکانیسم فرهنگی جهت احیای ارزش‌های فرهنگی گذشته.	رویکرد فرهنگی-اجتماعی
مدرنیسم منطقه‌گرا واکنش به یکسان‌سازی و استانداردسازی اوایل مدرنیسم موریسون ← سنت منطقه‌گرایی در آمریکا: سنت ارجاعی سنت تطبیقی ← تطبیق شرایط مدرن با ویژگی‌های منطقه‌ای مدرنیسم ملایم بازتعریف ویژگی‌های کالبدی در چهارچوب انگاره‌های مدرن بیان پیشرفت در نمایش سنت خطوط قوی و مدول‌های تکرارشونده با دستور زبان سنتی	لوکوربوز به گید یون بلوچی
خلافت در پاسخ‌دهی به شرایط محیطی - پاسخ‌ده و مرتبط با بوم ← کارکردی	رویکرد اقلیمی
توجه خلاقانه به هویت، فرهنگ‌های بومی و تاریخ توجه به ریشه‌های تاریخی حساسیت نسبت به بستر انسانی، ویژگی‌های مکان و شرایط منطقه‌ای درون‌زایی میراث ملی بهره‌گیری از سبمل‌ها، استعاره‌ها و مفاهیم ویژه منطقه	رویکرد فرهنگی-اجتماعی
پرهیز از سطحی‌نگری	رویکرد معناگرایی
بهره‌گیری از فناوری‌های جدید، فرهنگ منطقه‌ای و تکنولوژی استفاده از دنیای قدیم و تغییر روش‌ها با استفاده از فناوری‌های ابداعی دنیای جدید استفاده از مصالح و روش‌های سنتی ساخت در کنار تکنولوژی‌های نوین بیان مناسب و معمارانه بر اساس رویکردهای نوین	رویکرد تکنولوژیکی
کنترل وضعیت آب‌وهوا در داخل ساختمان تطبیق بنا با شرایط آب و هوایی منطقه محیط‌های مشابه منجر به معماری‌های مشابه می‌شود سازگاری معماری منطقه (بحث خرد اقلیم) پرهیز از آوردن طرح‌هایی که به موقعیت دیگری تعلق دارد حفظ نکات مثبت معماری قدیم و عمل‌گرا بودن رویکرد انتقادی و اصالت‌گرا در طراحی نگاه خلاقانه و جلوگیری از برداشت‌های کورکورانه	منطقه‌گرایی محیطی رویکرد اقلیمی رویکرد معناگرا
معماری مستخرج از تاریخ و باستان‌شناسی حفظ نکات مثبت معماری قدیم وقتی دلیلی برای تغییر رسوم منطقه‌ای نیست آن را تغییر ندهیم.	رویکرد تاریخی رویکرد فرهنگی
تغییر شکل بر اساس نیازهای محیطی	شکلی

زیست منطقه‌گرایی	متأثر از جنبش طراحی پایدار و رابطه میان ساختمان، محیط و طراحی بوم‌شناختی استفاده مناسب از زیست‌بوم‌های منطقه‌ای احترام به اکوسیستم‌های طبیعی توجه به ارزش‌های زیستی یک منطقه به‌عنوان عامل شکل‌گیری حیات آن. مفهوم‌سازی مجدد معماری به‌عنوان بخشی از یک اکوسیستم فعال توجه به معماری پایدار و رابطه متقابل میان ساختمان و محیط بحث استفاده از انرژی‌های پاک نگرش زیست‌محیطی در برابر توسعه کمی و لجام‌گسیخته تلقی از منطقه به‌عنوان نظام زیست‌محیطی انطباق توسعه باقابلیت‌های منطقه تعادل بین انسان، جامعه، طبیعت همراه با حفظ اصالت و اصول محیطی با استفاده از فناوری مناسب برای توسعه اکولوژیکی جوامع انسانی بازتعریف منطقه از منظر اقلیم، زمین‌شناسی، جغرافیای گیاهی، جانوری و تاریخ طبیعی	رویکرد زیست‌محیطی	دوج
استفاده از فرهنگ انسانی منطقه در جهت پایداری زیست‌بوم‌های منطقه احترام به الگوهای‌های فرهنگی - اجتماعی تعامل در ارتباط بین جامعه و طبیعت حفظ اصالت و اصول محیطی توجه به پیوند میان فرهنگ انسانی و زیست‌بوم‌های منطقه‌ای حصول پایداری معنوی بااهمیت دادن به سامانه‌های طبیعی به‌عنوان کهن‌الگوها	رویکرد فرهنگی - اجتماعی	رویکرد فرهنگی - اجتماعی	
حساسیت مکان محور بی‌نظمی و مقاومت در برابر کنترل مرکزی و استقلال جوامع انسانی اهمیت به سامانه‌های طبیعی به‌عنوان عاملی برای سلامت روح و جسم انسان‌ها ارتباط میان دنیای طبیعی و ذهن انسان	رویکرد معناشناسانه	رویکرد معناشناسانه	
منطقه‌گرایی نوین (رویکرد خلاق)	تلاشی جهت تازه نگه‌داشتن تعاریف منطقه‌گرایی و همراه شدن با شرایط کنونی منتقد منطقه‌گرایی انتقادی		
منطقه‌گرایی بازتابنده	یکپارچگی با منظر بازتاب هویت منطقه‌ای تأکید بر جامعیت سایت و منظر به‌عنوان منشأ اصالت معنا توجه به معانی تاریخ منطقه برای ساکنان خلق فضاهای معمارانه و واجد ارزش‌های مکانی و منطقه‌ای به‌جای طراحی نشانه‌های فریبنده جهت برانگیختن برداشت‌های افسانه‌ای از حس تاریخی و سنتی مکان بازتابی از هویت منطقه	رویکرد شکلی فرهنگی - اجتماعی	کاسیدی
منطقه‌گرایی اجرایی	استفاده از سه مفهوم فرهنگ، هویت، منطقه برای ورود به بحث منطقه‌گرایی توجه به پیوند میان فرهنگ و زندگی در شرایط واقعی حیات در مکان ارزش نهادن به فعالیت‌های فرهنگی نه سبکی تعامل انسان با محیط در بستر فرهنگی - اجتماعی توجه به جنبه‌های اجتماعی و فرهنگی معماری فهم عمیق شاخصه‌های منطقه از طریق دو مفهوم شاکله و اجرا شاکله ← بعد فضایی فعالیت‌های اجتماعی معنا بخشنده به فرهنگ مکان محور اجرا ← تکرار فیزیکی و کلامی یک هنجار	فرهنگی - اجتماعی	باربارا الن

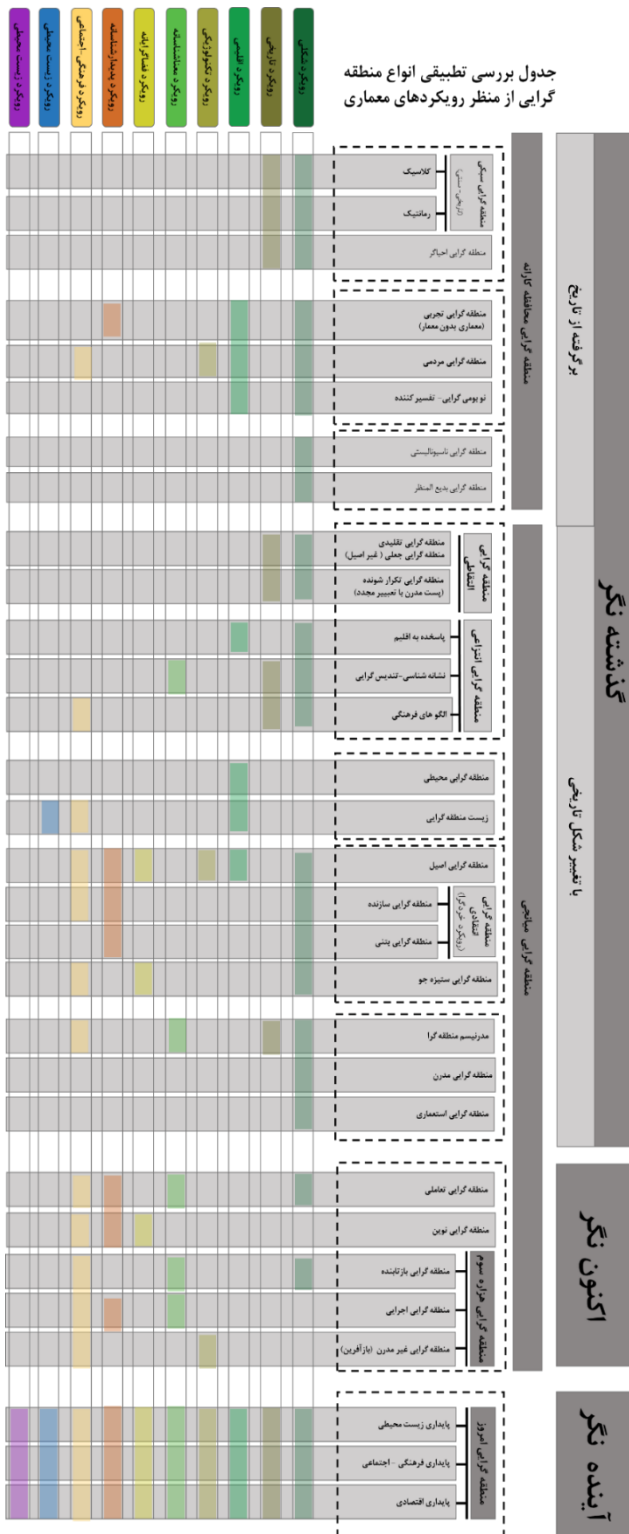

		تعامل میان انسان و مکان ← تبیین معماری به عنوان عملی فرهنگی مواجهه هوشمندانه برای درک رفتارهای فرهنگی - بومی منطقه گرایی اجرایی بازگوکننده هویتی است که برگرفته از فعالیت‌هایی که مختص فرهنگ‌ها و فعالیت‌های مختلف هستند. هویت مردم را قسمتی بر عمل آن‌ها می‌داند نه آنچه به چشم می‌آید.
	منتقد رویکردهای فرمی و شکلی منطقه‌گرایی انتقادی	رویکرد معناشناسانه
منطقه‌گرایی غیر مدرن (بازآفرین)	هدف معماری بازآفرین توانمندشدن مکان‌هاست هدف منطقه‌گرایی بازآفرین درگیری نهادهای انسانی با مکان‌های زندگی در فرایند بازتولید دموکراتیک	استیون مور رویکرد معناشناسی پدیدارشناسی
	منطقه‌گرایی بازآفرین در ساخت فرایندهای یکپارچه بوم‌شناختی و فرهنگی خود را محدود به ساخت موضوعات قابل‌رؤیت نمی‌کند. اولویت معماری بازآفرین ارتقاء و تأثیر بر کیفیت زندگی است تا خلق مکان‌های تاریخی توجه به محدودیت‌ها و متغیرهای بوم‌شناختی شکل‌دهی به قرارگاه‌ها و مکان‌ها به منظور بازتولید روابط اجتماعی گوناگون پیوند مکان و ارتباطات انسانی بر اساس روابط پیچیده اجتماعی پیوند معماری با فعالیت‌های فرهنگی	فرهنگی - اجتماعی
	انتقاد "مور" از سیطره اندیشه مدرن بر رویکرد منطقه‌گرایی و اشاره به منطقه‌گرایی غیر مدرن که بر شناخت دوباره مکان و فناوری استوار است نگاه مثبت به دو مقوله مکان و فناوری	برونو لاتور رویکرد تکنولوژیک
منطقه‌گرایی امروز (منطقه‌گرایی پایدار)	احیا اقتصاد محلی توسعه اقتصادی شهری پایداری اقتصادی احیاء و ایجاد جاذبه‌های گردشگری به حداقل رساندن تخریب منطقه تاریخی آماده‌سازی زیرساخت‌های زیست‌محیطی رفع مشکلات اکولوژیک منطقه خدمات زیست‌محیطی اکوسیستم مدیریت بازیافت مصالح و به حداقل رساندن اثرات نامطلوب درازمدت بر طبیعت احیای محیط تخریب‌شده و به حداقل رساندن تخریب چشم‌انداز وابستگی حداقلی به منابع انرژی تجدیدناپذیر	لیان لفور الکساندر زونیس پایداری اقتصادی پایداری زیست‌محیطی پایداری اجتماعی

نتیجه‌گیری

- پدیدارشناسانه متمایل شده، توجه به مباحث اجتماعی، فرهنگی، زیست‌بوم و ارتباطات انسانی را جایگزین مباحث سبکی، شکلی و زیبایی‌شناسی نموده است. نتایج مطالعات و تحلیل دیدگاه صاحب‌نظران و مصادیق معماری معاصر نشان از آن دارد که

منطقه‌گرایی در طول بازه زمانی گسترده حضور خود در عرصه معماری رویکردهای متفاوتی داشته به نحوی که از رویکردهای شکلی - تاریخی که محوریت هویتی داشتند، به سمت رویکردهای اقلیمی

رویکردهای امروز منطقه‌گرایی در پی تعدیل اندیشه‌های تعصب-گرایانه و محدودیت آفرین پیشین و تقویت نگرش زیست‌محیطی و استفاده از مزایای توسعه پایدار می‌باشند. طی سالهای واپسین قرن بیستم تا به امروز، تئوری معماری منطقه‌ای از منظرهای مختلف گرایش‌های زیادی گرفته و بسط یافته و با عملکرد خود نیز متناسب-تر شده است.

با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی مبتنی بر منطق استدلال استقرایی، از داده‌های متنی و تجارب معماری، حرکت و با بیرون کشیدن مفاهیم مستتر در آن، به تدریج به سطوح انتزاعی‌تری از منطقه‌گرایی دست‌یافتیم. در واقع، روندهای جدید در معماری منطقه‌گرا، هم‌زمان با پارادایم پایداری مطرح‌شده‌اند. پیوند بین معماری منطقه‌گرا و توسعه پایدار علاوه بر جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی به‌ویژه جنبه‌های اکولوژیک، در مرکز مباحث تئوریک و روش‌های «منطقه‌گرایی پایدار» بوده است. زندگی پایدار و انطباق تکاملی می‌تواند تا حد زیادی بر هویت و متعاقباً چشم‌انداز فرهنگی و محیطی تأثیر بگذارد. این تأثیر نه‌تنها با توسعه اقتصادی، بلکه از طریق گردشگری نیز ارتباط سازنده دارد. تأکید بر مشارکت مردم و روش پایین به بالا در طراحی، استفاده از قابلیت‌های محلی برای دستیابی به توسعه پایدار، توجه به نیازهای واقعی انسان و ارزش‌های فرهنگی، اجتماعی و هنجاری در راستای مقاومت در برابر یکسانی محیط مصنوع، تقویت حس مکان و درعین‌حال برقراری تعامل و سود بردن از مزایای پایداری، از راهبردهای منطقه‌گرایی امروز به حساب می‌آید. نتایج مقاله در قالب مدل تحلیلی دیدگاه‌های منطقه‌گرایی در معماری معاصر، در شکل زیر ارائه‌شده است.

اعلام عدم تعارض منافع:

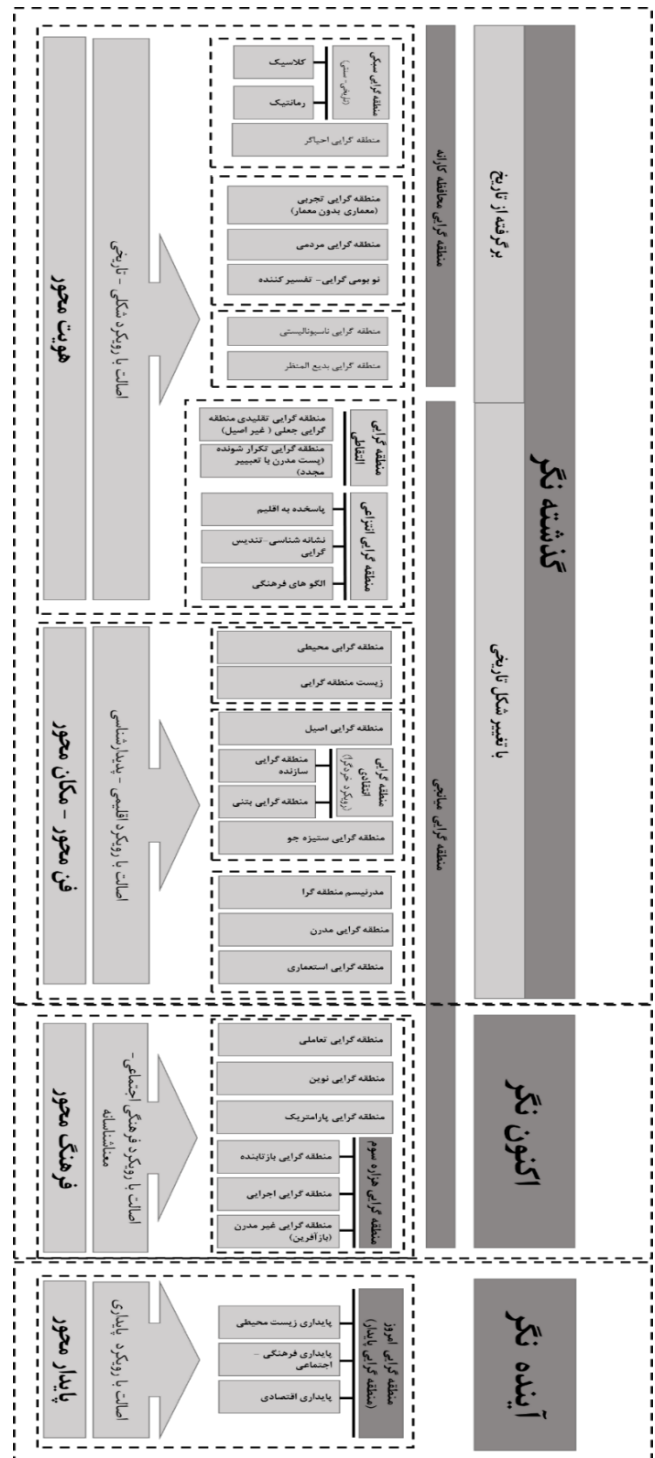
نویسندگان اعلام می‌دارند که در انجام این پژوهش هیچ‌گونه تعارض منافی برای ایشان وجود نداشته است.

پی‌نوشت‌ها:

- 1- Anthony Alfonsin
- 2- The Question of regionalism
- 3- Architecture in Greece
- 4- Liberation
- 5- Lewis Mumford
- 6- The Culture of Cities

منابع

1. Abu Hammad, N. & Abu Hammad, M. (2017). Sustainable Design Thinking: Adaptability, Resilience, and Productivity at the Core of Regionally Responsive Architecture. *Architecture Research*, 7(3): 55-68. <http://dx.doi.org/10.5923/j.arch.20170703.01>
2. Bechhoefer, W. B. (1990). "Regionalism and Culture in Design Education and Practice." In *Culture-Space-History: Proceedings 11th International Conference of the IAPS*. IAPS. Ankara, Turkey: METU Faculty of Architecture.
3. Bayzidi Q, Etesam I.(2013) Explanation of Regionalistic Viewpoints & their Evolution in Contemporary Architecture. *Naqshejahan*; 3 (1):7-18 URL: <http://bsnt.modares.ac.ir/article-2-9498-fa.html>. (In Persian).
4. Bayzidi, Q. Etesam, I. Habib, F. Mokhtabad Amrei, S. M. (2017). Globalization & Regionalism in Contemporary Architecture: Interaction or Mutuality, *Hoviate shahr*, 11(31), 17-30. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.17359562.1396.11.3.2.8>. (In Persian).
5. Bruno, Z. (1997); "How to look at architecture" (Garman, F.Trans). Tehran: Shahidi Publications. (In Persian).
6. Canizaro, V. (ed.) (2007). *Architectural Regionalism: Collected Writings on Place, Identity, Modernity, and Tradition*. New York: Princeton Architectural Press.
7. Colquhoun, A. (2007). Critique of Regionalism"; "The Concept of Regionalism" in ed. Vincient B. Cenizaro, *Architectural Regionalism: Collected Writing*.
8. Curtis, William J. R. (1986). "Towards an Authentic Regionalism. In MIMAR 19: Architecture in Development. Singapore: Concept Media Ltd.

نمودار شماره (۲): فرایند زمانی انواع منطقه‌گرایی و رویکردهای منطبق با آن در

معماری

26. Neumann, O. (2014). Technology, Context and Science in Architecture, *International Journal of Architectural Computing*, 2(12): 179-197. <https://doi.org/10.1260/1475-472X.12.2.179>
27. Nolan, D. B. (2014). Sustainable architecture is best achieved through the concept of regionalism, Original Research Proposal, <https://usslide.net/document/sustainable-architecture-is-best-achieved-through-the-concept-of-regionalism>.
28. Norberg-Schulz, C. (2000). *Architecture: Presence, Language, Place*. Milan: Skira. Nye, J. (1968). Introduction. In J. Nye, *International Regionalism: Readings* (pp. V-XVI) Boston: Little, Brown and Company.
29. Nye, J.S. (1968). *International regionalism*, Publisher: Little, Brown and Company.
30. Ozkan, S. (1985/2007). 'Regionalism within Modernism' In Canizaro, B. (ed). *Architectural Regionalism. Collected writings on Place, Identity, Modernity and Tradition*. Princeton Architectural Press: 103-109.
31. Ozkan, S (2002). Modernity and Tradition, Problem or Potential, *Understanding Islamic Architecture*, Petruccioli & Pirani, ed. Routledge, London, 85-98.
32. Pallasmaa, J. (2014). Space, place and atmosphere: Emotion and Peripheral Perception in Architectural Experience. *Lebenswelt*, 4(1): 230-245. <https://doi.org/10.13130/2240-9599/4202>.
33. Popescu, C. (2008). Linking notions: A reconstructed perspective of identity and architecture. In Peter Herrle, Erik Wegerhoff (eds.), *Architecture and Identity*, 289-298. Habitat International, Transaction Publishers.
34. Ricoeur, R. (1965). "Universal Civilization and National Cultures, History and Truth Evanston: Northwestern University Press, as cited by Kenneth Frampton in "Towards a Critical Regionalism," p.21.
35. Salman, M. (2018). Sustainability and Vernacular Architecture: Rethinking What Identity Is. In Hmood (ed.), *Urban and Architectural Heritage Conservation within Sustainability*. IntechOpen.
36. Shahcheraghi, A. (2014). *Paradigms of Paradise Recognition & Re-Creation of The Persian Garden*. Tehran: sazman jahad daneshgangi Tehran. (In Persian).
37. Shayan, H., Einifar, A. and Diba, D. (2009). Design Concepts in Alien Context Analyzing Foreign Architects' Works in Persian Gulf States from the Perspective of Regionalism. *Journal of Fine Arts: Architecture & Urban Planning*, 1(38), 49-108. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.22286020.1388.1.38.5.9>. (In Persian).
38. Shayan, H. & Kamelnia, H. (2017). Regionalism and challenges of contemporary architecture at the beginning
9. Dehghani Firouzabadi, J. (2010). Changes in the Theories of Regionalism. *Central Eurasia Studies*, 3(1), 99-116. (In Persian).
10. Eggenger, K. L. (2007). Placing resistance: a Critique of Critical Regionalism. In *Architectural Regionalism: Collected Writings on Place, Identity, Modernity, and Tradition*. Edited by V.B. Canizaro. New York: Princeton Architectural Press, 395-407.
11. Fawn, R. (2009). 'Regions' and their study: wherefrom, what for and where to? *Review of International Studies*, 35: 5-34. <https://doi.org/10.1017/S0260210509008419>.
12. Foster, K. A. (2001). Regionalism, A document report for Lincoln Institute of Land Policy.
13. Frampton, K. (1987). *Ten Points on Architecture of Regionalism: A Provisional Polemic*. Center 3, New Regionalism p. 20-27. New York: Rizzoli.
14. Hettne, B & Söderbaum, F. (2002). "Theorising the Rise of Regionness", in Shaun Breslin, et al. (eds.) *New Regionalism in the Global Political Economy*, London: Routledge.
15. Kenneth F. (1983). "Prospects for a Critical Regionalism, *Perspecta: The Yale Architectural Journal*, 20: 468-491.
16. Khsam Afkan Nezam, E. Navidi Majd, F. (2017). farayand dastyabi be zabane memari vakonash gera be baster ba bahregiri az barnamehdehi dork. *Shabak*, 11(3), 89-100. (In Persian).
17. Le, D. V. (2018). Vietnamese Folk Architecture: Regional Architecture based on Climatic Adaptation, *The Design Journal*, 21(6): 855-862. <https://doi.org/10.1080/14606925.2018.1525016>.
18. Lehmann, S. (2016). An environmental and social approach in the modern architecture of Brazil: The work of Lina Bo Bardi, *City, Culture and Society*, 7: 169-185. <https://doi.org/10.1016/j.ccs.2016.01.001>.
19. Longman Lexicon of Contemporary English (1982). Harlow: Longman.
20. Mallgrave, H. F. & Goodman, D. J. (2011). *An Introduction to Architectural Theory: 1968 to the Present*. Wiley-Blackwell.
21. Mansfield, E. D. & Milner, H. V. (1999). The New Wave of Regionalism, *International Organization*, 53(3): 589-627. <https://doi.org/10.1162/002081899551002>.
22. Memarian, Gh. (2013). *Basis of architectural design*. Tehran: publication of Naghme No Andish. (In Persian).
23. Memarian, Gh. (2013). *siri dar mabani nazari memari*. Tehran: Gholamhossein Memarian. (In Persian).
24. Mozaffari, A. & Westbrook, N. (2015). Shushtar No'w: urban image and fabrication of place in an Iranian new town, and its relation to the international discourse on Regionalism, *Fusion*, no. 6, pp. 1-15.
25. Mumford L. (1938). *The Culture of Cities*, New York: Harcourt, Brace.

47. Westbrook, N. & Mozaffari, A. (2015). "A Return to the Beginnings of Regionalism: Shushtar New Town seen in the light of the 2nd International Congress of Architects, Persepolis, Iran 1974." In Proceedings of the Society of Architectural Historians, Australia and New Zealand: 32, Architecture, Institutions and Change, 715-725. Sydney: SAHANZ, 2015.
48. Yeganeh, M., Ghanbari, N. and Bemanian, M. (2019). Recognition of Critical Bio-Regionalism Based on the Comparative Study of Critical Regionalism and Bio-Regionalism Indicators. *Journal of Environmental Science Studies*, 4(2), 1363-1372. (In Persian).
49. Yurmaka, K. (2014). An introduction to design methods, (Bazarafkon, K. Trans.) Tehran: Islamic Azad University Publications, Central Tehran Branch. (In Persian).
50. Zevi, Bruno (1997). The modern language of architecture, University of Washington Press.
51. Zoghi Hosseini E, Diba D, kamelnia H, Mokhtabad Ameri M. (2023). Sustainable regionalism: Reading the sustainability approach in the context of regionalist architecture. *jgs*. 23(68),:383-402. <https://doi.org/10.52547/jgs.23.68.383>. (In Persian).
- of the third millennium. Architecture and Urban Planning, -(90-91), 10-15. (In Persian).
39. Shirazi, M. R. (2018). Contemporary Architecture and Urbanism in Iran: Tradition, Modernity, and the Production of 'Space-in-Between, Oxford: Springer, 2018.
40. Shirazi, M. R. (2013). "From 'Shushtar-No' to 'Shahre Javan Community'". Young Cities Research Paper Series, Vol 7. Berlin: T. U. Berlin.
41. Söderbaum, F. (2003). "Introduction: Theories of New Regionalism", in Fredrik Söderbaum and Timothy M. Shaw (eds.), Theories of New Regionalism: a Palgrave Reader, Basingstoke: Palgrave Macmillan Ltd.
42. Söderbaum, F. (2011), Theories of Regionalism, in: *The Routledge Handbook of Asian Regionalism*, edited by Mark Beeson and Richard Stubbs.
43. Tzonis, A. & Lefaivre, L. (1981). "The Grid and the Pathway," Architecture in Greece.
44. Tzonis, A. & Lefaivre, L. (2003). Critical regionalism, Architecture and Identity in a Globalized World, Munich, Berlin, London, New York: Prestel.
45. Tzonis, A. & Lefaivre, L. (2012). Architecture of Regionalism in the Age of Globalization, Peaks and Valleys in the Flat World, Routledge, London.
46. Webster 's New World Dictionary (1988). 3rd ed. New York.